

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave

Adresa: Rimski trg br. 45
81000 Podgorica, Crna Gora
tel:+382 20 482 131
fax:+382 20 241 790
www.gov.me/mju

IZVJEŠTAJ O RADU SAVJETA ZA ELEKTRONSKU UPRAVU ZA 2022. GODINU

april 2023. godine

I UVOD

Odredbama člana 33 Zakona o elektronskoj upravi („Službeni list CG“, br. 72/19), propisano je da radi praćenja razvoja elektronske uprave, predlaganja mjera za unapređenje elektronske uprave, razmatranja stručnih pitanja u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija i koordinacije aktivnostima koje se odnose na razvoj elektronske uprave, **Vlada obrazuje Savjet za elektronsku upravu.**

Istim članom propisano je da Savjet čine predstavnici organa i tijela čije su nadležnosti od značaja za razvoj elektronske uprave, i istaknuti stručnjaci iz oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija, kao i određen broj članova Savjeta i vrijeme na koji se Savjet obrazuje. Takođe je propisano, da će se aktom o obrazovanju Savjeta utvrditi zadaci, način rada i druga pitanja od značaja za rad Savjeta.

Vlada Crne Gore na sjednici od 8. jula 2022. godine, donijela je Odluku o obrazovanju Savjeta za elektronsku upravu. Odluka je objavljena u "Službenom listu CG", br. 73/2022 od 12.7.2022. godine, a stupila je na snagu 13.7.2022.

Takođe, **Vlada Crne Gore na sjednici od 24. februara 2023. godine, donijela je Odluku o izmjeni Odluke o obrazovanju Savjeta za elektronsku upravu.** Odluka je objavljena u "Službenom listu CG", br. 30/2023 od 17.3.2023. godine, a stupila je na snagu 18.3.2023. godine.

Shodno Odluci o obrazovanju Savjeta za elektronsku upravu ("Službeni list CG", br. 77/21 i 30/23), zadaci Savjeta za elektronsku upravu su da:

- informiše Vladu Crne Gore o svim bitnim pitanjima koja se odnose na razvoj elektronske uprave i informaciono-komunikacionih tehnologija;
- usmjerava, koordinira i prati aktivnosti vezane za razvoj elektronske uprave, između državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i drugih organa, u skladu sa čl. 1 i 2 Zakona o elektronskoj upravi;
- razmatra stručna pitanja u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija, koja se odnose na razvoj elektronske uprave;
- razmatra nacрте propisa, podzakonskih akata, strategija, planskih i drugih dokumenata iz oblasti elektronske uprave i informaciono-komunikacionih tehnologija, u cilju digitalne transformacije Crne Gore;
- inicira izmjene zakona iz oblasti digitalizacije i elektronske uprave;
- predlaže mjere za usklađivanje zakonodavnog i administrativnog okvira u cilju unapređenja razvoja elektronske uprave;
- radi na unapređenju saradnje u oblasti elektronske uprave i informaciono-komunikacionih tehnologija između državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i drugih organa, u skladu sa čl. 1 i 2 Zakona o elektronskoj upravi;
- radi na unapređenju međunarodne saradnje u oblasti elektronske uprave i informaciono-komunikacionih tehnologija;
- obrazuje operativne i stručne radne timove, kao privremena tijela, ako je to potrebno za obavljanje pojedinih zadataka Savjeta;
- dostavlja Vladi Crne Gore izvještaj o svom radu, najmanje jednom godišnje.

II RAD SAVJETA I PREGLED AKTIVNOSTI U 2022. GODINI

Savjet za elektronsku upravu je u periodu od 13. jula (nakon stupanja na snagu Odluke) do i zaključno sa decembrom mjesecom 2022. godine, održao tri sjednice, od kojih je prva sjednica bila konstitutivna. Na sjednicama Savjet je razmatrao određena pitanja i donio zaključke.

Pregled aktivnosti Savjeta:

I konstitutivna sjednica Savjeta (25.07.22.):

Na prvoj konstitutivnoj sjednici Savjeta, prije svega izabrana je zamjenica predsjednika Savjeta.

Nadalje, članovi Savjeta vodili su diskusiju o ulozi Savjeta u razvoju elektronske uprave, kao i procesu digitalne transformacije, razmjenjujući uporedna iskustva i praksu uz identifikovanje izazova na kojima Savjet u trećem sazivu treba da nastavi da radi.

Posebno je bilo riječi o značaju interoperabilnosti, odnosno većoj upotrebi Sistema za elektronsku razmjenu podataka (GSB) kao i Sistema za elektronsku identifikaciju i autentifikaciju korisnika (NS eID) i Sistema za elektronsko plaćanje (NS NAT) kojima upravlja Ministarstvo javne uprave u skladu sa Zakonom o elektronskoj upravi („Službeni list CG“, broj: 72/19). Takođe, značaj je dat i upotrebi identifikacionog broja koji dodjeljuje Ministarstvo unutrašnjih poslova, a za koji je zakonski osnov prepoznat u Zakonu o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu („Službeni list CG“, br. 31/17 i 72/19).

Zaključci:

1. Izabrana zamjenica predsjednika Savjeta.
2. Zaduženo je **Ministarstvo javne uprave** da do naredne sjednice Savjeta dostavi podatke o broju registara koji su shodno Zakonu o elektronskoj upravi prijavljeni u metaregistar, u nadležnosti kojih institucija su ti registri i koje institucije razmjenjuju podatke preko jedinstvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka, kao i koji podaci se najviše koriste (procentualno).
3. Zadužen je **predstavnik Zajednice opština**, da kao član Savjeta za narednu sjednicu Savjeta pripremi prezentaciju vezano za Strategiju razvoja pametnih gradova.
4. Zaduženo je **Ministarstvo javne uprave** da na nekoj od narednih sjednica prezentuje sisteme kojima upravlja i to: NS NAT, NS eID i GSB sistema.
5. Zadužen je **predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova** da kao član Savjeta do naredne sjednice Savjeta dostavi izvještaj o korišćenju elektronske lične karte za potrebe elektronskih servisa, kao i podatak za koje elektronske servise se najviše koristila elektronska lična karta.

II sjednica Savjeta (30.09.22):

Na drugoj sjednici Savjeta, članovi Savjeta zaduženi shodno zaključcima sa prethodne sjednice, prezentovali su dostavljene materijale i to:

- Izvještaj o korišćenju jedinstvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka (GSB);
- Strategiju pametnih gradova (Smart Cities);
- Izvještaj o korišćenju elektronske lične karte za potrebe elektronskih servisa, kao i podatak za koje elektronske servise se najviše koristila elektronska lična karta.

-Iz **Izvještaja o korišćenju jedinstvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka (GSB)**, utvrđeno je da je zahtjev za pristup GSB sistemu u skladu sa Zakonom o elektronskoj upravi odobren za 18 institucija, i to:

1. Ministarstvu finansija;
2. Ministarstvu rada i socijalnog staranja
3. Ministarstvu prosvjete
4. Ministarstvu unutrašnjih poslova;
5. Upravi prihoda i carina;
6. Fondu za zdravstveno osiguranje;
7. Glavnom gradu Podgorica
8. Agenciji za zaštitu životne sredine
9. Ministarstvu pravde;
10. Ministarstvu odbrane;
11. Upravi za katastar i imovinu;
12. Upravi za statistiku;
13. Upravi za inspekcijske poslove;
14. Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja;
15. Upravi za kadrove;
16. Agenciji za sprečavanje korupcije.
17. Sudskom savjetu
18. Investiciono razvojnom fondu.

U momentu sačinjavanja izvještaja aktivno je 12 razmjena podataka između registara ovih institucija.

Nadalje u predmetnom izvještaju prikazani su benefiti korišćenja ovog sistema, odnosno usluge koje se realizuju zahvaljujući razmjeni podataka preko GSB sistema, gdje građani i privreda ne moraju sami prikupljati potrebna dokumenta prilikom ostvarivanja prava na ove usluge kod nadležnih institucija su:

- Ostvarivanje prava propisanih Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti:
  - Materijalno obezbjeđenje,
  - lična invalidnina,
  - dodatak za njegu i pomoć
  - zdravstvena zaštita
  - troškovi sahrane
  - jednokratna novčana pomoć,
  - naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu:
  - nadoknada boravka djece u predškolskim ustanovama korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice i djece bez roditeljskog staranja

- Ostvarivanja besplatnog toplog obroka, i drugih povlastica u procesu obrazovanja za korisnike materijalnog obezbjeđenja,
- Preuzimanje podataka za potrebe Informacionog sistema obrazovanja Crne Gore (MEIS):
  - Preuzimanje osnovnih podataka o zaposlenima i djeci
  - Preuzimanje potvrda korisnika materijalnog obezbjeđenja i djece bez roditeljskog staranja
  - E-upis djece u predškolske ustanove (privatne i državne)
  - E-upis u osnovne škole
  - E-upis u srednje škole
  - E-upis u muzičke škole
  - E-upis studenata na UCG
  - E-upis učenika u domove
  - E-upis brucoša u domove
  - E-upis studenata u domove
  - E-upis abonenata
- Obračun i naplata lokalnih javnih prihoda,
- Status osiguranja za potrebe Informacionog sistema Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore,
- Preuzimanje podataka o preduzećima koji zagadjuju životnu sredinu
- Preuzimanje podataka iz registar kaznene evidencije za potrebe postupka elektronskih javnih nabavki
- Preuzimanje podataka iz poreske uprave za potrebe postupka elektronskih javnih nabavki (u toku je implementacija)
- Zakazivanje vjenčanja za sad samo Glavni grad
- Online prijava rođenih i umrlih iz KCCG (u toku implementacija).

Kroz primjer Ministarstva prosvjete dat je prikaz benefita razmjene podatka preko GSB sistema.

Broj elektronskih zahtjeva u prvoj polovini 2022. godine bio je:

Predškolsko - 5900

Osnovna škola - 4400

Srednja škola - 5484

Muzička osnovna škola - 634

Fakulteti - 3354

Svaki servis podrazumijeva obraćanje Ministarstvu unutrašnjih poslova (MUP) i socijalnoj službi, što znači da je preko GSB-a bilo 19.772 web servisa prema MUP-u i 16.418 web servisa ka socijalnim službama.

Neki od benefita su:

- 19772 izvoda iz matčne knjige rođenih koji se nisu vadili ove godine za potrebe upisa u neki nivo obrazovanja
- 641 potvrda o korisnicima materijalnog obezbjeđenja porodice koje se nisu dostavljale
- ušteda vremena i novca građanima jer nije postojala potreba da se pribavljaju određeni dokumenti (izvod iz knjige rođenih, potvrda iz socijale) i odlazak u ustanovu za podnošenje zahtjeva za upis
- Smanjena gužva i količina posla zaposlenima u MUP-u i Socijalnim službama - nisu se izdavala dokumenta za potrebe upisa
- Eliminirane gužve u obrazovnim ustanovama i olakšan rad upisnim komisijama

- Brža i jednostavnija promjena zahtjeva za upis iz jedne škole u drugu školu ili sa jednog fakulteta na drugi fakultet
- Mogućnost podnošenja zahtjeva u bilo koje vrijeme (od 0 do 24h) tokom perioda trajanja konkursa
- Brža analiza podnijetih zahtjeva na svim nivoima i u svim ustanovama
- Brza analiza podnijetih zahtjeva u Ministarstvo prosvjete.

Navedeni primjer prikazuje benefite korišćenja GSB sistema, odnosno razmjenu podataka između institucija preko ovog sistema, gdje se ostvaruju značajne ušteda u papiru, toneru, vremenu potrebnom za rad šalterskih službi, skladištenju, vremenu građana za odlazak od ustanove do ustanove i čekanje na red itd

- **Kroz prezentaciju Strategije pametnih gradova (Smart Cities)** predstavljeni su postulati pametnog grada, uloga lokalnih vlasti, kao i koji su preduslovi za održivi pametni grad. Takođe je predstavljen i proces izgradnje Akcionog plana Strategije koji je rađen uz učešće svih aktera i domaćih i stranih, dajući poseban osvrt prioritnim aktivnostima kojima bi se doprinijelo unapređenju kvaliteta života građana Podgorice i težilo stvaranju ambijenta u Podgorici po Evropskim standardima. Predstavljena su tri strateška cilja, a to su: upravljanje rastom grada, učiniti grad prijatnim i osnaživanje glavnog grada, kao i aktivnosti koje je potrebno realizovati u okviru definisanih strateških ciljeva, uz prikaz mape transformacije šta bi sve trebalo realizovati kako bi Podgorica postala grad po Evropskim standardima u službi građana i uz dobar kvalitet života.

- **Izveštaj o korišćenju elektronske lične karte za potrebe elektronskih servisa, kao i podatak za koje elektronske servise se najviše koristila elektronska lična karta** ukazuje da je za korišćenje elektronske lične karte potrebno razviti što veći broj elektronskih servisa, budući da je upotreba elektronske lične karte za potrebe elektronskih servisa na niskom nivou.

Vezano za razvoj elektronskih usluga, članovi Savjeta razgovarali su o značaju Analize pravnog okvira za razvoja elektronskih usluga, koju je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici održanoj 31. marta 2022. godine, a koja je sprovedena u okviru projekta „E-usluge i digitalna infrastruktura kao odgovor na Covid-19” koji finansira Evropska unija, a sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoja (UNDP) u saradnji sa Ministarstvom javne uprave.

Ministarstvo je u saradnji sa ostalim ministarstvima pribavilo spisak prioritnih usluga čijom bi se realizacijom ubrzala digitalna transformacija i građanima omogućila jednostavnija komunikacija i ostvarivanje svojih prava, za čim se posebno ukazala potreba tokom pandemije Covid-19. Anazirani su prvenstveno opšti propisi ključni za digitalizaciju, a analizom je obuhvaćena 21 prioritna usluga, u odnosu na koje je analizirano 166 dodatnih propisa (56 zakona, 87 podzakonskih akata i 23 druga akta) kojim su regulisane pojedinačne usluge, identifikovane su smetnje, odnosno barijere za digitalizaciju usluga, ukoliko postoje i date preporuke za njihovo prevazilaženje.

Cilj ove analize je da kroz identifikovanje barijera i davanje preporuka za iste, doprinese razvoju elektronskih servisa i ubrzanju digitalne transformacije, a građanima olakša komunikaciju sa javnom upravom na jednostavniji način, bez čekanja na šalterima institucija.

Svi članovi Savjeta saglasili su se da treba nastaviti raditi na aktivnostima koje su od posebnog značaja za veću upotrebu jedinstvenog informacionog sistema kojima upravlja Ministarstvo javne uprave i razvoj elektronske uprave i digitalne transformacije, kao što su:

- Usklađivanje nacionalnog okvira kompetencija sa EU okvirom u dijelu digitalnih kompetencija;
- Jačanje interoperabilnosti i jačanje saradnje sa lokalnom samoupravom u pogledu interoperabilnosti;
- Digitalni identitet;
- Upotrebu identifikacionog broja (IB);
- Digitalnu pismenost.

Zaključci:

1. Zaduženo je **Ministarstvo javne uprave**, da na narednoj sjednici prezentuje sisteme koji čine dio jedinstvenog informacionog sistema, a kojima upravlja Ministarstvo javne uprave i to: NS NAT, NS eID i GSB sistem.
2. Zaduženo je **Ministarstvo javne uprave** da u što kraćem roku izradi preostale podzakonske akte koji proizilaze iz Zakona o elektronskoj upravi, a kojima se trebaju urediti tehnički i drugi uslovi za pristup jedinstvenom informacionom sistemu.
3. Zaduženo je **Ministarstvo javne uprave** da organima koji su shodno Zakonu o elektronskoj upravi obavezni da pripreme katalog usluga elektronske uprave, pruži podršku prilikom pripreme kataloga.
4. Zaduženo je **Ministarstvo javne uprave** da zakaže sastanak sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno nadležnog Direktorata za strance, na temu izrade podzakonskog akta koji proizilazi iz člana 60a Zakona o strancima, a kojim bi se propisali uslovi i način izdavanja dozvole za privremeni boravak digitalnih nomada, kao i članova uže porodice, i da o ishodu sastanka povratno informiše Savjet.

III sjednica Savjeta (29.11.23):

Na **trećoj sjednici članovi Savjeta** zaduženi shodno zaključcima sa prethodne sjednice, izvještavali su o realizovanim aktivnostima, na način što su prezentovani:

- Sistem za elektronsku razmjenu podataka (GSB),
- Sistem za elektronsku identifikaciju i autentifikaciju korisnika (NS eID) i
- Sistem za elektronsko plaćanje (NS NAT).

Prezentovanje je obuhvatalo prvenstveno sve funkcionalnosti ova tri sistema pojedinačno, kako na tehničkom tako i na administrativnom nivou, sa posebnim osvrtom na planirana unapređenja, koja se za NS NAT i NS eID očekuju do kraja tekuće godine, a za GSB do kraja naredne godine.

Takođe, predstavnici Ministarstva javne uprave izvijestili su prisutne da su shodno zaključku sa prethodne sjednice Savjeta za elektronsku upravu donijeti preostali podzakonski akti iz Zakona o elektronskoj upravi, i to:

1. Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za korišćenje jedinstvenog informacionog sistema, uslovima portabilnosti i respozivnosti, kao i načinu utvrđivanja ispunjenosti tih uslova ("Službeni list CG", br. 125/22);
2. Pravilnik o načinu upravljanja, razvoja i unapređenja jedinstvenog informacionog sistema ("Službeni list CG", br. 125/22);
3. Pravilnik o izgledu i sadržaju obrasca zahtjeva za davanje saglasnosti za pružanje usluga elektronske uprave preko informacionog sistema koji organ sam uspostavlja i unapređuje ("Službeni list CG", br. 125/22);

4. Pravilnik o uslovima portabilnosti i responzivnosti, načinu upravljanja, razvoja i unapređenja informacionog sistema koji organ, odnosno drugi subjekat sam uspostavlja ("Službeni list CG", br. 125/22).

Kroz donošenje navedenih podzakosnih akata zaokružen je pravni okvir iz ove oblasti i stvoreni su uslovi za veću upotrebu jedinstvenog informacionog sistema, kojim upravlja Ministarstvo javne uprave.

Takođe, u vezi sa zaključkom kojim se zadužuje Ministarstvo javne uprave da zakaže sastanak sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno Direktorata za strance, na temu izrade podzakonskog akta koji proizilazi iz člana 60a Zakona o strancima, a kojim bi se propisali uslovi i način izdavanja dozvole za privremeni boravak digitalnih nomada, kao i članova uže porodice, i da o ishodu sastanka povratno informiše Savjet, predsjednik Savjeta informisao je prisutne članove da je Ministarstvo javne uprave:

- održalo sastanak sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova - Direktorat za strance, u vezi sa Pravilnikom kojim bi se propisali uslovi i način izdavanja dozvole za privremeni boravak digitalnih nomada, kao i članova uže porodice i

- dalo mišljenje na Predlog pravilnika o bližim uslovima i načinu izdavanja dozvole za privremeni boravak digitalnom nomadu ukazujući na potrebu izmjene odredbi člana 61 Zakona o strancima ("Službeni listi CG", br. 12/18, 3/19 i 86/22), kojima je uređen način podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak stranaca, na način da se digitalnom nomadu omogući podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i elektronskim putem, a sve u cilju stvaranja uslova za nesmetanu realizaciju Programa privlačenja digitalnih nomada.

U skladu sa datim mišljenjem Ministarstvo unutrašnjih poslova, u vezi sa dostavljenim mišljenjem ukazalo je Ministarstvu javne uprave na pomenutu odredbu navedenog zakona, kao i na činjenicu da zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak stranac podnosi lično u mjestu boravka, na propisanom obrascu, o čemu se izdaje potvrda. Takođe je obavijestilo i da nijesu stvorene tehničke mogućnosti za podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak elektronskim putem ni za jednu kategoriju stranca, samim tim ni za digitalne nomade.

Zaključci:

1. Zaduženo je **Ministarstvo javne uprave** da preduzme aktivnosti u cilju organizovanja sastanka sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova (Direktorat za upravne poslove, državljanstvo i strance) i Ministarstvom finansija (Direktorat za poreski i carinski sistem) na temu digitalnih nomada i da o ishodu sastanka povratno informiše Savjet, te da se, ukoliko bude potrebno predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova (Direktorat za strance) pozove na narednu sjednicu Savjeta.
2. Zaduženo je **Ministarstvo javne uprave** da preduzme aktivnosti u cilju organizovanja sastanka sa predstavnicima Ministarstva finansija i Zajednice opština na temu primjene Uredbe o bližim uslovima i načinu plaćanja administrativnih taksi elektronskim putem („Službeni list CG“, br. 68/20) na lokalne samouprave.
3. **Konstatovano je da Savjet za elektronsku upravu u potpunosti podržava inicijativu ministra javne uprave** u vezi izmjena i dopuna Odluke o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima, kojom bi se prepoznali svi zaposleni u organima državne uprave koji rade na poslovima informaciono-komunikacionih tehnologija (ukoliko je to najširi pojam za kompletan IT) i predlaže da se ista dostavi Vladi Crne Gore na usvajanje do kraja 2022. godine.

4. Zaduženi su predstavnici Ministarstva prosvjete i Ministarstva unutrašnjih poslova, da kao članovi Savjeta preduzmu aktivnosti u cilju stvaranja tehničkih uslova (ukoliko za to postoji pravni osnov) za razvoj elektronskih servisa za provjeru podataka o djeci koja su u kalendarskoj godini sa navršenih šest godina prispjela za upis u prvi razred osnovne škole, kao i podataka o djeci uzrasta između šest i 15 godina, radi evidencije koja se djeca ne školuju.

Shodno zaključcima sa III sjednice Savjeta, Ministarstvo javne uprave je uputilo:

- dopis Ministarstvu unutrašnjih poslova i Ministarstvu finansija za održavanje sastanka u vezi realizacije Programa privlačenja digitalnih nomada u Crnoj Gori;

- dopis Ministarstvu finansija za organizovanje sastanka u vezi primjene Uredbe o bližim uslovima i načinu plaćanja administrativnih taksi elektronskim putem („Službeni list CG“, br. 68/20) na lokalnu samoupravu.